

SPEXUS & PKs Workshop 2016 om brakycefali på katt

Kompendium

TUSS & TASS
DRUMFOTOGRAF

Detta kompendium är utgivet av SPEXUS-Svenska Perser & Exotic Ringen
och Kattklubben Perserkatten,
det innehåller referat från vår gemensamma
workshop om brakycefali på katt

Inledning

Idén till workshopen föddes i efterdyningarna till det så kallade trubbnosuppropet sommaren 2015, en skrivelse av veterinärer rörande luftvägsproblem hos mops, engelsk och fransk bulldog med flera raser. Uppropet följdes av en intensiv debatt på sociala medier. Tonen var ibland hätsk, och även de trubbnosiga katterna fördes på tal.

Samtidigt kom fler och fler rapporter in från uppfödare och privatpersoner som äger raserna perser och exotic, där den gemensamma nämnaren var ett förändrat bemötande från veterinärer vid besiktning och rutinkontroller. SPEXUS (Rasringen för perser & exotic) samt PK (Perserkatten, en SVERAK ansluten kattklubb) fick ta del av berättelser om besiktningar där kattungar bedömts vara helt friska men ändå fått noteringar i protokollet om eventuella problem relaterade till brakycefali som möjligen kunde drabba katterna senare i livet. När denna nya besiktningsmetod ifrågasattes fick många till svar att detta var till följd av trubbnosuppropet och att det var direktiv från både Länsstyrelsen samt Sveriges Veterinärförbund.

SPEXUS och PK inledde en diskussion angående hur detta skulle tacklas på bästa sätt. Gemensamt tog vi kontakt med Länsstyrelsen i berört län, samt Veterinärförbundet, och fick besked om att det inte fanns några direktiv om att perser och exotic ska särbehandlas vid besiktning. Det framhölls dock att brakycefali var ett viktigt hälsoområde för veterinärer att fokusera på.

Det stod klart att det var dags att lyfta på locket angående frågan kring brakycefala katters hälsostatus och att vi behövde börja kommunicera sinsemellan, uppfödare, kattklubbar, SVERAK och veterinärer. Under lunchen på en av SVERAKs utställningar föddes idén om en workshop med fokus på trubbnosighet på katt. Vi såg det som en chans att diskutera de hälsoproblem som trubbnosighet kan medföra. Har även perser och exotic problem med för lång mjuk gom? Vad orsakar de rinnande ögonen? Hur påverkas kattens livskvalitet av brakycefali?

Dessa var några av de frågor som behandlades under en heldag i september 2016. Workshopen fick ett oerhört gott gensvar och samlade både engagerade kattdomare, uppfödare, sällskapskattägare och veterinärer. Det kanske främsta syftet med workshopen var att få till stånd en dialog mellan uppfödare och veterinärer, för att diskutera de olika sidorna av myntet och få en ökad förståelse för varandra, men också för att bryta oss loss från den återkommande jämförelsen med hundarnas problematik och få fram adekvat fakta som går att tillämpa på katt.

Under dagen stod det klart hur litet forskare egentligen vet om brakycefali på katt; de få studier som gjorts har haft diverse brister. Hur vet vi vad som är en sund katt och inte när det inte finns grundläggande fakta att förhålla sig till? I dagsläget faller katterna in under trubbnoshundarnas problematik, något man under SPEXUS och PKs workshop enades om inte är ett optimalt tillvägagångssätt eftersom katter inte är hundar i miniatyr.

Efter workshopen kom veterinär Annika Bergström, som föreläste om vad som händer på hundsidan efter trubbnosuppropet, med förslaget att utföra en studie på svenska utställningskatter av raserna perser och exotic. Ett första utkast till studieplan har lagts fram för SPEXUS, PK och SVERAK. Det handlar om en översiktlig besiktning av ögon, nos samt käkens vinkel, följd av en enkät för ägaren att fylla i. Syftet med studien är att göra en första kartläggning av graden av brakycefali hos svenska perser/exotic. Resultaten kommer att göras tillgängliga för såväl SVERAK som PK och SPEXUS. Att delta i studien är frivilligt och SPEXUS, PK samt SVERAK ställer sig alla positiva till en sådan studie.

I Sverige ligger vi i framkant vad gäller sunt avelsarbete och våra perser och exotic håller mycket god standard internationellt, därför finner vi det extra angeläget att få till stånd en studie som på ett objektivt sätt kan belysa just de svenska katternas hälsostatus. Vi är övertygade om att studien kommer att kunna hjälpa oss att fortsätta avla sunda och friska perser och exotic!

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehållsförteckning	4
Brakycfali hos hund och katt: en introduktion	5
SPEXUS hälsoenkät 2015	10
Perser & Exotic – hälsa och skönhet i kombination	18
Ögonproblem hos perser/exotic	25
I trubbnosuppropets kölvatten: vad görs på hundsidan?	33
Paneldebatt	43
Deltagarlista	48

Brakycefali hos hund och katt: en introduktion

Anna-Lena Berg, leg vet, docent i patologi

Brakycefali (korts kallighet) beror på en mutation som förändrar tillväxten i huvudets skelett så att skallen förkortas.

Kraniet ökar i höjd och rundhet, medan ansiktet blir plattare.

Bland hundar med brakycefali finns en stor variation: boxer och cavalier king charles spaniel representerar ”låggradig” brakycefali, medan mops och engelsk bulldog hör till de raser som uppvisar den mest uttalade korts kalligheten.

Till de brakycefala kattraserna räknas perser, exotic, devon rex, brittiskt korthår samt scottish fold.

Med den brakycefala huvud- och ansiktsformen följer defekter i övre luftvägarna som beror på att mjukdelarna inte får plats i den tillplattade skallen.

Hos hund talar man om det brakycefala luftvägssyndromet, BOAS (brachycephalic obstructive airway syndrome).

Detta karakteriseras av ett spektrum av anatomiska avvikelser som kan förekomma samtidigt hos en och samma individ, eller uppträda som isolerade defekter.

De två vanligaste är förträngda (knipta) näsborrar samt lång mjuk gom.

Symtom på BOAS är ansträngd andning, snörvlande och snarkande andningsljud, kollaps vid ansträngning, blåfärgade slemhinnor och andnöd.

Förutom BOAS finns en del andra hälsoproblem på hund som associeras med brakycefali: kräkningar/uppstötningar, eksem i hudveck i ansiktet, hornhinnesår, hydrocefalus (vattenskalle), högt blodtryck mm.

BOAS kan behandlas medicinskt (bantning, antiinflammatoriska läkemedel för att minska svullnad i svalget) eller kirurgiskt (korrektur av näsborrar, resektion av mjuka gommen).

Det finns få studier om brakycefali och dess konsekvenser hos katt. BOAS som fullständigt syndrom har inte rapporterats vetenskapligt hos katt; däremot finns fallbeskrivningar av trånga näsborrar och lång mjuk gom.

Det är tveksamt om den s k brakycefala kvoten (CFR), som hos hund visats vara tydligt korrelerad till risk för BOAS, går att tillämpa på samma sätt på katt.

Helt klart behövs mer forskning och kunskap om hur brakycefali påverkar kattens hälsa.

Brachycefali hos hund och katt: en introduktion

Anna-Lena Berg, Leg veterinär, Docent i patologi

Den brachycefala huvudtypen

Mops

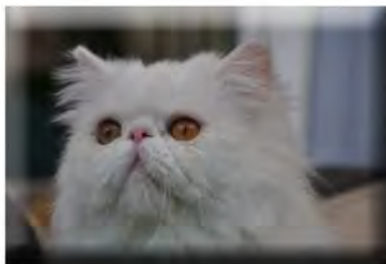
Engelsk bulldog

Brachycefali = korts kallighet

- Kraniet ökar i höjd och rundhet
- Ansiktsskelettet förminskas och blir plattare

Brachycefala kattraser

- Perser
- Exotic
- Devon Rex
- Brittiskt korthår
- Scottish Fold

Perser

Brachycefalt luftvägssyndrom (BOAS = brachycephalic obstructive airway syndrome)

Spektrum av defekter i övre luftvägarna som beror på att mjukdelarna i huvud och ansikte inte får tillräckligt utrymme i den brachycefala skullformen:

- förträngda näsborrar (17-77% av brachycefala hundar)
- för lång mjuk gom (62-100% av brachycefala hundar)
- nasofaryngeala turbinater (21% av brachycefala hundar)

(tillplattad/hopfallen luftstrupe, 13 % av brachycefala hundar → ffa bulldog)

Sekundärt: svullnad och inflammation i svalg och luftstrupe, veckbildningar i svalget. I svåra fall laryngealkollaps (struphuvudet faller ihop → luft kommer inte in).

Förträngda näsborrar

Normal hundnos

Normal nos,
huskatt

Normal
nos, perser

Stenotiska (förträngda)
näsborrar, hund

Smal nosspegel och stenotiska
näsborrar, perser

Hur yttrar sig BOAS?

- De övre luftvägarna förträngs och vid inandning uppkommer ett motstånd → djuret måste anstränga sig mer för att få tillräckligt med luft
- Symtom: snörvlande och snarkande andningsljud, kollaps vid ansträngning, cyanos (blåfärgade slemhinnor), andnöd.
- Man kan även se kräkningar och uppstötningar, beroende på att djuret andas med öppen mun → slukar luft → ökat tryck i magsäcken

Grad av brachycefali: mätning av kraniofacial kvot (CFR)

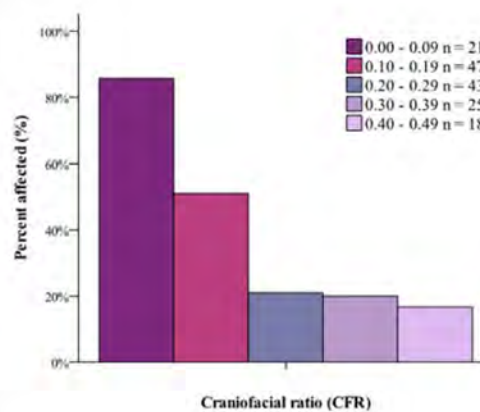
Noslängd (B-C): distansen i mm från övre kanten på noslädret till stopet.

Kraniallängd (A-B): distansen i mm från stopet till protuberantia occipitalis externa ("geniknölen")

Kraniofacial kvot (CFR): (B-C) dividerat med (A-B)

Copyright R. Packer, Packer, R. M., Hendricks, A., & Burn, C. C. (2015). Impact of facial conformation on canine health: corneal ulceration. *PLoS one*, 10(5), e0123827.

Sambandet mellan grad av brachycefali och BOAS

Copyright R. Packer, Packer, R. M., Hendricks, A., & Burn, C. C. (2015). Impact of facial conformation on canine health: corneal ulceration. *PLoS one*, 10(5), e0123827.

Behandling av BOAS

- **Medicinsk:** bantning (om hunden/katten är överviktig), undvika ansträngande aktiviteter, antiinflammatoriska läkemedel för att reducera svullnad i svalget.
- **Kirurgisk:** korrektion av näsborrar, resektion av mjuka gommen och veckbildningar i svalget.

Andra hälsoproblem relaterade till brachycefali (främst hund)

- Eksem i hudveck i ansiktet
- Hydrocefalus (vattenskalle)
- Hornhinnesar, bulbprolaps
- Högt blodtryck, hjärtpåverkan

Brachycefali hos katt versus hund

- Det finns få vetenskapliga studier rörande brachycefali hos katt och de som gjorts är inte optimala.
- BOAS som komplett syndrom har inte rapporterats hos katt i någon vetenskaplig publikation.
- Fallrapporter över trånga näsborrar och lång mjuk gom hos katt finns publicerade.
- Resultaten från Packer-studien går inte att extrapolera till katt rakt upp och ner.
Ett exempel: CFR på ≤ 0.2 var hos hundar (mops) associerat med hög risk för BOAS. En perser kan ha CFR på 0.09 eller mindre och ändå inte visa några tecken på BOAS.
- Det behövs mer kunskap om hur brachycefali påverkar katters hälsa.

Alice: har ett CFR på 0.09 och mår utmärkt

Sammanställning av SPEXUS hälsoenkät 2015

Malin Demervall, Ordförande SPEXUS - Svenska Perser & Exotic Ringen

Under juli-oktober 2015 hade SPEXUS-Svenska Perser & Exotic Ringen en enkät ute, där vi undersökte vilka hälsorelaterade problem ägare av raserna perser och exotic uppfattar som störst. Enkäten berörde några av de ämnen som ofta associeras med perser och exotic så som ögonproblematik, förekomst av nosplastik, munrelaterade problem samt PKD och några frågor om led och hjärtrelaterade åkommor.

Totalt 382 individer från 74 olika hushåll är representerade i undersökningen som var helt anonym.

Datan som samlades in sammanställdes och jämfördes sedan med de data som den tidigare rasringen för perser och exotic (SWEPEX) hade genomfört 10 år tidigare, detta i syfte att få en överblick på hur hälsoläget har förändrats de senaste 10 åren, om alls.

Resultatet av jämförelsen var att genetiska sjukdomar som tidigare varit ett stort problem inom rasen (PKD), i praktiken avlats bort.

Frekvensen av nosplastik är oförändrad
(ca 2 % av alla individer i båda enkäter hade genomgått nosplastik)

Det som markant ökat är problem relaterade till ögon, resultatet i denna fråga kan dock diskuteras då de flesta uppfödare är överens om att problem med ögon var större förr.

En mer fördjupad undersökning kring luftvägar skulle kunna vara aktuell för att ta reda på hur stor andel perser och exotic som har missljud från övre luftvägar, har minskad aktivitets nivå eller öppen munandning (för att nämna några av de tecken som föreskrivs som BOAS - brachycephalic obstructive airway syndrome)

Redovisning av SPEXUS hälso-enkätundersökning 2015

- Syfte
- SWEPEX hälso-enkät 2005
- SPEXUS hälso-enkät 2015
- Diskussion: Vad har skett under dessa 10 år och hur går vi vidare?

Syfte

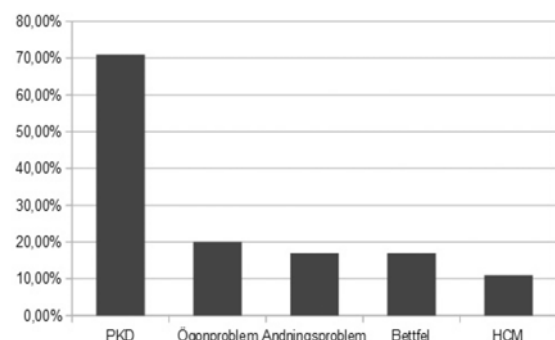
- Med anledning av flertalet debatter både kring ögon, andningsvägar samt HCM inom rasen
- Undersöka vilka problem ägare anser störst
- Stämmer ägare/uppfödares bild med veterinärers?
- Vid kartläggning kan vi även se vilka områden vi behöver bättra oss inom och arbeta framåt där det verkligen behövs

Enkätundersökning 2005

- Dåvarande rasringen SWEPEX utförde liknande enkätundersökning 2005
- 35 enkätsvar med 217 unika individer representerade
- Enkäten i sin helhet i "SPEX" Nr 4 2005

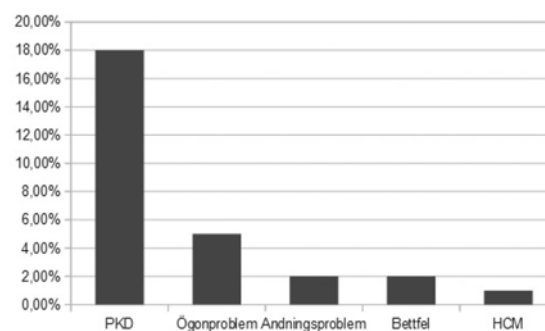
1 & 2. Vilka hälsoproblem upplever ni finns inom rasen?

- De områden flest ansåg hälsoproblem 2005
- PKD ansågs största hälsoproblemet
- Andningsproblem främst små nosborrar
- HCM ett framtida problem
- Svarande upplever att andningsproblematik återkommit inom rasen under våren 2004
- Rinnande ögon ett konstant problem

3 & 4. Hur stor andel drabbade katter finns det i rasen?

- PKD ett stort problem
- Notering i resultat att status på PKD ej är känd då alla inte testar, siffran troligen högre
- Endast 5 % upplevde rinnande ögon på sina katter
- Enkätssvararna har angripit problemen genom att testa avelsdjur samt selekterat för fria andningsvägar.

5. Förslag på åtgärder/rekommendationer

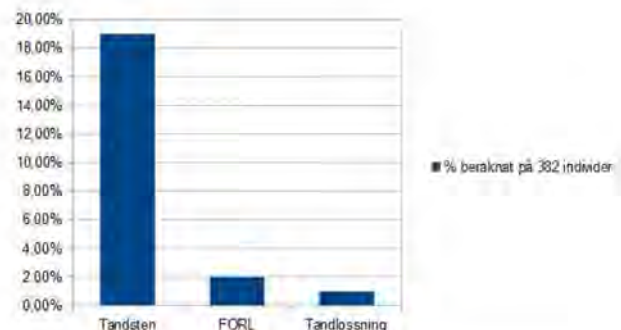
- Obligatoriska tester av avelsdjur för PKD, databas i SVERAK och inskrivna resultat i stamtavlan
- Ej avel på katter med rinnande ögon
- Domare bör ej premiera katter med ansträngd andning eller små nosborrar.
- Enkätssvararna eftersöker ett avelsprogram för HCM via SVERAK för att förhindra spridning

Aktuell hälsoenkät 2015

- Enkät lades ut på diverse öppna forum och var öppen för både medlemmar och icke medlemmar att svara på för en så rättvis bild som möjligt
- Öppen under juli-oktober 2015
- 74 enkätsvar
- 382 representerade individer
- Tänder, leder, HCM, ögon, nosplastik, PKD

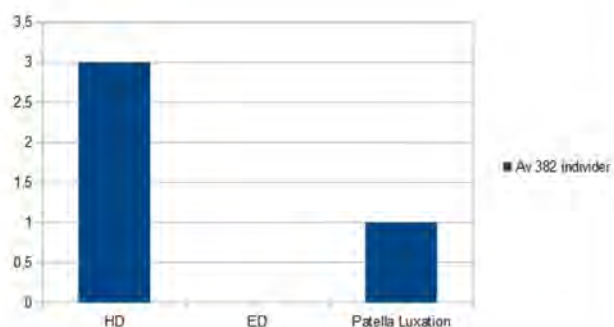
1. Har någon/några av dina katter problem med följande munrelaterade åkommor?

- 71 katter (19%) upplevdes ha problem med tandsten
- 7 individer med konstaterad FORL
- 5 individer med tandlossning
- FORL ofta dold av tandsten
- FORL vanligare och vanligare
 - tidiga undersökningar av kranier endast påvisat fåtal individer (agria.se)
 - nya studier uppvisar upp mot 67 % drabbade individer (alla raser, agria.se)
 - studie på svenska katter ej lika höga siffror (32 %, media.wix.com)
- Ökande tandproblem fråga om brist i kosten eller ett rasrelaterat problem?
- Aby-Somali Ringen enkät (2012) visade 11 % konstaterad FORL samt 9 % med övriga tandproblem

2. Har någon/några av dina katter konstaterat problem med följande ledrelaterade åkommor?

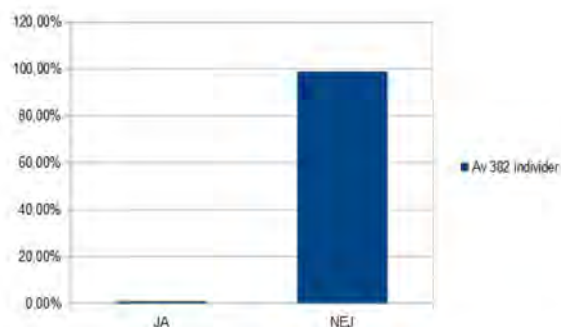
- Fåtal drabbade individer
- Ledproblem uppfattas ej som stort problem inom raserna PER/EXO enligt enkätsvararna

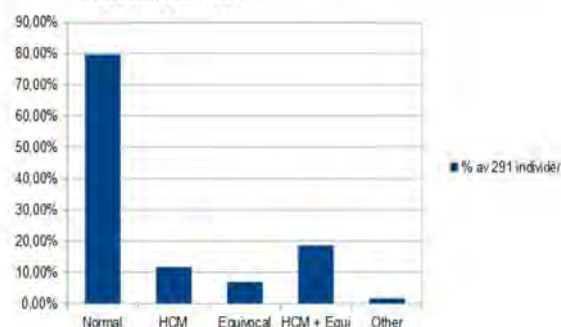
3. Har någon/några av dina katter konstaterat HCM

- Resultat tvetydiga
- HCM uppfattas ej som stort problem inom PER/EXO av enkätsvararna
- 3 individer med konstaterad HCM

SPEXUS enkätundersökning

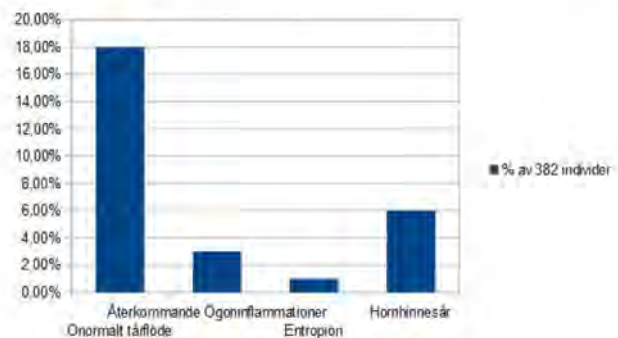

PawPeds 2005-2013

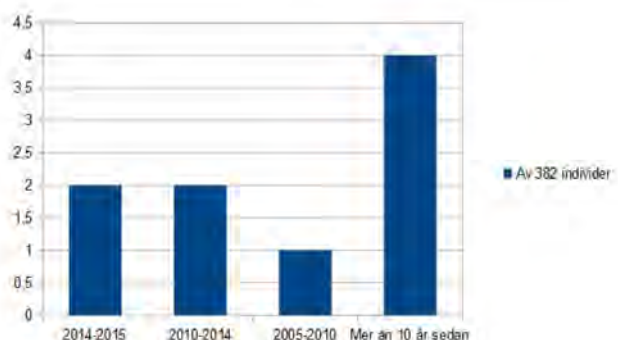
4. Har någon/några av dina katter problem med någon av följande ögonrelaterad åkommor förutsatt att katten är frisk från infektionssjukdomar relaterade till ögon

- Ca var 6e katt har problem med onormalt tårflöde
- Onormalt tårflöde samt hornhinnesar uteslutande i flerkattshushåll utom i två fall (tårflöde)
- Hornhinnesar ofta pga skada eller hormonellt enligt kommentarer
- Onormalt Tårflöde: 68 st
- Ögoninflammation: 12 st
- Entropion: 2 st
- Hornhinnesar: 23 st
- Onormalt tårflöde ett stort problem enligt enkätsvararna

5. Har du någon gång behövt nyttja kirurgisk hjälp för att förbättra någon av dina katters andningsförmåga?

- Enkäten berör ej missljud eller nosens utformning rent estetiskt, en undersökning kring vad som åtgärdats (nosvingar, svalg, nosgång) samt stopets utformning, längd på nos och bredd hade varit av intresse
- Fåtal individer som behövt kirurgisk hjälp
- Antalet tycks stabilt detsamma de senaste 10 åren
- Totalt 2 % av alla representerade individer hade genomgått kirurgi för att förbättra andningsförmågan

6. Har någon av dina katter testat positiv för PKD senaste året (2014)

- 3 individer testade positivt för PKD under 2014
- "3 år vid upptäckt, men då sjukdomen har gått tillbaka och hon blivit bättre är det inte säker att det är PKD men det sas att det var det först"
- "2, en blev 4 år, en blev 13 år, med andra ord de hade det sedan innan"

Diskussion: Vad har skett under dessa 10 år och hur går vi vidare?

- HCM fortfarande oklart hur utbrett
- PKD minskat drastiskt inom rasen
- Andningsproblematik fortfarande desamma (ca 2 % av alla PER/EXO representerade i båda studier)
- Ögonproblematik ökat kraftigt senaste 10 år (från 5 % - 18 %)
- Hur vill vi det ska se ut om ytterligare 10 år?

Perser & Exotic – hälsa och skönhet i kombination

Malin Sundqvist, domare och ledamot i SVERAKs styrelse

Persern är relativt sett en gammal ras: den godkändes i FIFE 1949 och standarden är i stort sett oförändrad sedan dess. Domarens verktyg är standarden, och det är den som styr bedömningen av katten. Vad gäller avelsarbetet är domarens roll vägledande, medan det är uppfödarna som bär ansvaret för rasens utveckling.

Det är viktigt att komma ihåg att domaren inte är veterinär och inte kan eller ska bedöma kattens hälsa på samma sätt som en veterinär. Däremot kan domaren vidta åtgärder (diskvalificering, innehållande av certifikat) om katten befinns ha något av de fel som står listade i FIFEs och SVERAKs regler för utställning. Exempel på diskvalificerande fel är asymmetri i ansikte och/eller huvud, samt onormal storlek och form på ögon och ögonlock.

En katt som följer standarden är en sund katt. Hälsa och skönhet i kombination är inte bara en möjlighet, utan en förutsättning.

Malin Sundqvist, domare och ledamot i SVERAKs styrelse

Foto: Joakim Ekström

Perser & Exotic

– hälsa och skönhet i kombination

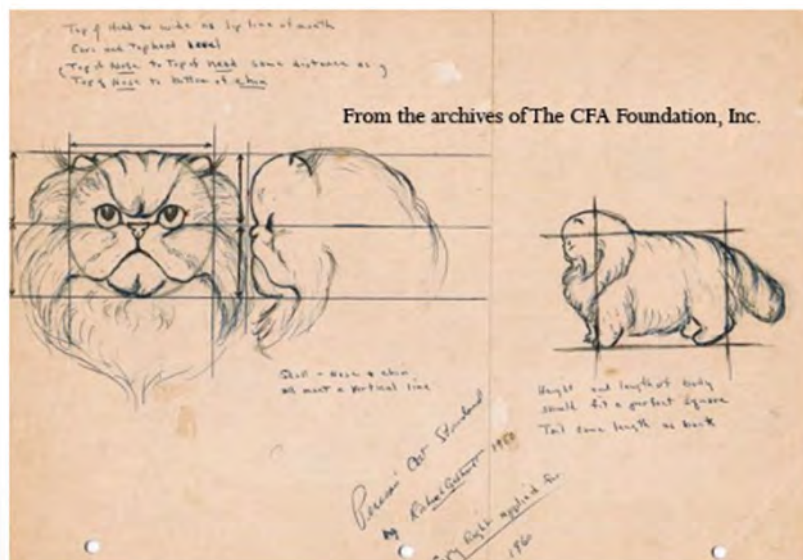

Reflektioner från ett domarperspektiv

Malin Sundqvist

Perser – en gammal ras

- Godkänd i FIFe 1949
- Standarden i stort sett oförändrad sedan dess!

Domarens ansvar ?

- Domaren är inte någon veterinär
- Domaren har standarden som verktyg
- Domaren ”vägleder” uppfödarna
- Uppfödaren jobbar med rasens utveckling
- Uppfödaren är ansvarig för rasen
- Domarens ansvar är att döma efter standarden

Standarden – domarens verktyg

Head/ Kopf/ Tête	Shape/ Form/ Forme	Round and massive, well balanced, very broad skull
	Forehead/ Stirn/ Front	Rounded
	Cheeks/ Wangen/ Joues	Full
	Nose/ Nase/ Nez	Short, broad, with a definite stop, but not a snub nose. The nose bridge and the nose leather must be wide. Nostrils well open, allowing free and easy passage of air. Stop to be between the eyes, neither above the upper eyelid nor below the lower eyelid.
	Chin/ Kinn/ Menton	Strong
	Jaws/ Kiefer/ Mâchoires	Broad and powerful
	Expression/ Ausdruck/ Expression	Nice open
	Ears/ Ohren/ Oreilles	Shape/ Form/ Forme
		Small, round-tipped, well tufted on the inner side
		Placement/ Plazierung/ Emplacement
		Set very wide apart and rather low on the head
	Eyes/ Augen/ Yeux	Shape/ Form/ Forme
		Large, round and open, set wide apart
		Colour/ Farbe/ Couleur
		Brilliant and expressive, appropriate colour variety, but pure in colour

25%

Fel som leder till diskvalificering och generella fel

• 40 st

- Gäller alla katter om inget annat anges
- De allra flesta rör hälsa / välbefinnande!

B.10x FAULTS / FOLIES / DÉFAUTS				
FAULTS LEADING TO DISQUALIFICATION AND GENERAL FAULTS IN ALL BREEDS				
FOLIES, DIE ZUR DISQUALIFIKATION FÜHREN UND ALLGEMEINE FOLIES BEI ALLEN RASSEN				
DÉFAUTS DISQUALIFIANTES ET DÉFAUTS GÉNÉRAUX POUR TOUTES LES RACES				
B.10x * Not leading to disqualification / Folies, die zur Disqualifikation nicht / Défauts disqualifiants NO EX * general fault producing disqualification and any higher award / Allgemeine Folies, die zur Disqualifikation und jede höhere Auszeichnung ausschließen NO CERT* general fault producing the conditions and any higher award than Excellent / Allgemeine Folies, die die Züchtung und jede Auszeichnung höher als "Very good" ausschließen / Folies qui excluent l'attribution de médaille et toute qualification au-dessus de l'Excellent				
NO	FAULT	FOLIES	DÉFAUT	DISQ
1.1	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.2	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.3	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.4	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.5	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.6	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.7	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.8	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.9	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.10	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.11	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.12	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.13	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.14	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.15	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.16	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.17	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.18	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.19	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.20	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.21	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.22	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.23	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.24	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.25	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.26	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.27	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.28	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.29	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.30	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.31	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.32	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.33	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.34	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.35	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.36	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.37	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.38	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.39	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.40	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.41	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.42	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.43	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.44	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.45	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.46	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.47	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.48	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.49	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.50	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.51	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.52	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.53	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.54	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.55	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.56	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.57	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.58	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.59	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.60	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.61	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.62	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.63	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.64	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.65	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.66	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.67	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.68	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.69	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.70	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.71	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.72	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.73	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.74	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.75	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.76	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.77	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.78	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.79	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.80	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.81	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.82	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.83	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.84	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.85	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.86	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.87	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.88	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.89	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.90	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.91	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.92	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.93	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.94	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.95	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.96	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.97	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.98	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.99	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX
1.100	Any fault	Disqualification	Disqualification	NO EX

Generella fel - exempel

Huvud

- Deformity of the skull resulting in an asymmetrical face and/or head (Disq.)
- Any depressions, protrusions or fissures in the skull (Disq.)
- Narrow nostrils, loud and difficult breathing (No cert.)

Käkar, bett och tunga

- Crooked jaws (No ex.)
- Overshot or undershot of the jaw more than 2 mm (No cert.)
- Persistent exposure of tongue and/or teeth (No cert.)

Ögon

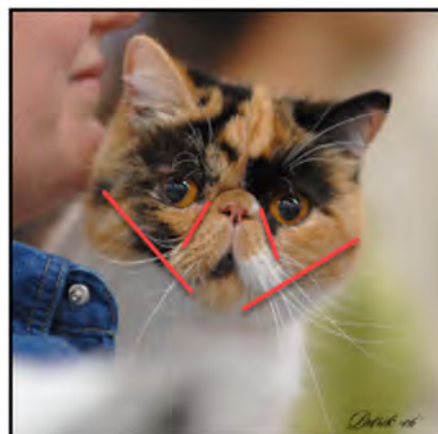
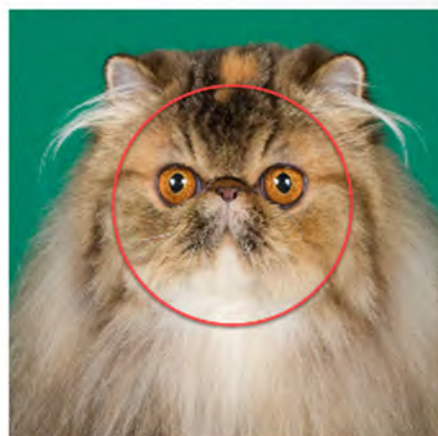
- Abnormal size and form of the eyes and eyelids (Disq.)
- Eyes set too deep or too protruding (No cert.)

Hälsa specifikt i rasstandarden

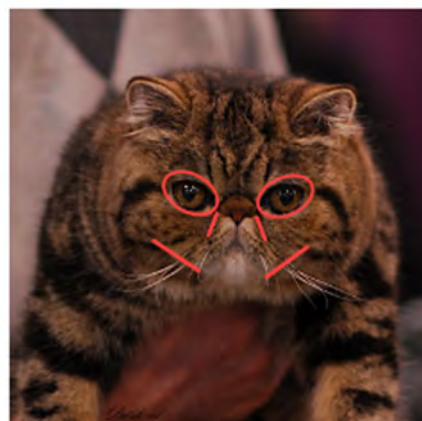
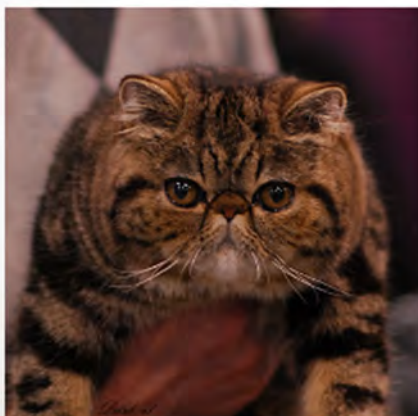
Nose/ Nase/ Nez	Short, <u>broad</u>, with a definite stop, but not a snub nose. The nose bridge and the nose leather must be wide. Nostrils well open, allowing free and easy passage of air. Stop to be <u>between the eyes</u>, neither above the upper eyelid nor below the lower eyelid.
-----------------------	--

Eyes/ Augen/ Yeux	Shape/ Form/ Forme	Large, <u>round and open</u> , set wide apart
	Colour	Brilliant and expressive

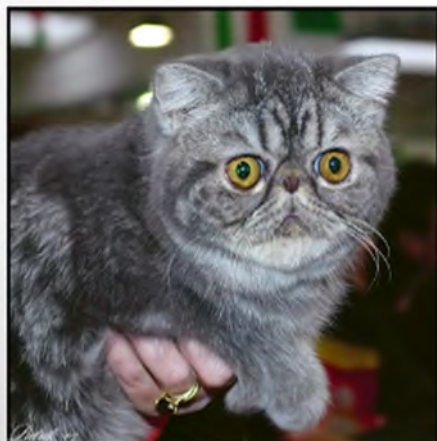
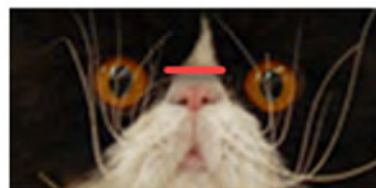
Är en katt som följer standarden osund?

Är en katt som följer standarden osund?

Är en katt som följer standarden osund?

Stopen sitter lika högt – men ser olika ut!

Hälsa och skönhet i kombination?

- Det är inte en möjlighet.....
- ...det är en förutsättning!!!
- En sund katt är en vacker katt – enligt standarden och våra ögon!

WIN

WIN

Ögonproblem hos perser/exotic

Eva Hertil, leg vet, specialist i hundens och kattens sjukdomar, specialist i oftalmologi

Det är viktigt att som uppfödare fundera över begreppet ras.

Många tror att till exempel perser är en gammal ras som existerade redan på 1600-talet. Vad det handlar om är att det fanns katter på den tiden som var långhåriga och hörde till en viss typ, men det bedrevs ingen selektiv avel på dem.

Raser är ett i evolutionsperspektiv modernt begrepp och något som människan skapat. Därmed har också människan, det vill säga uppfödarna, ett stort ansvar för att se till att raskatterna förblir sunda.

Brakycfali innebär avel på defekta gener som kan leda till missbildningar.

Detta måste uppfödarna vara medvetna om.

Rasstandarden för perser och exotic säger att ögonen ska vara stora, runda och placerade brett isär.

Problemet är att ögon av den typen är känsligare än andra för skador.

Ögats yttre delar kan jämföras med framrutan på en bil: hornhinnan är själva rutan, tårarna är spolvätska, och ögonlocken kaross och vindrutetorkare.

För att kunna skydda ögat optimalt behöver alla dessa delar vara funktionella.

Brakycfala katter och hundar har stora och lätt utstående ögon, vilket gör att risken för hornhinnesår ökar. Dessutom visar en tysk studie att tårkanalens förlopp hos vissa brakycfala katter är felvinklat, så att tårflödet snarare riktas uppåt än neråt.

Detta kan förklara varför så många perserkatter har problem med rinnande ögon.

Eva Hertil, leg vet, specialist i hundens och kattens sjukdomar, specialist i oftalmologi

Foto: Joakim Ekström

Workshop om brachycefali hos katt, PK och SPEXUS, 24 september 2016

Eva Hertil, leg vet

Specialist i hundens och kattens sjukdomar

Specialist i oftalmologi, hund och katt

Auktoriserad ögonlysare

DJURÖGA Leg vet Eva Hertil

• eva@hertas.se

Ögonproblem
hos
perser/exotic

Upplägg

Anatomi

Ögats skyddsmekanismer

Infektionssjukdomar och skador

Rasbegreppet

Begreppet brachycefal

Trubbnosiga katters problem

Felis lybica silvestris, Afrikansk vildkatt

Falbkatt

Ögats skyddsmekanismer

Jämför ögats yttre delar med

FRAMRUTAN PÅ BILEN

Hornhinnan / framrutan

Tårar / spolvätska (och näring)

Ögonlocken/kaross och vindrutetorkare

Infektionssjukdomar

- Kattpest
- Kattsnuva
- Mycoplasma
- Chlamydia
- FeLV
- Corona/FIP

Statens
veterinärmedicinska
anstalt, SVA

www.sva.se

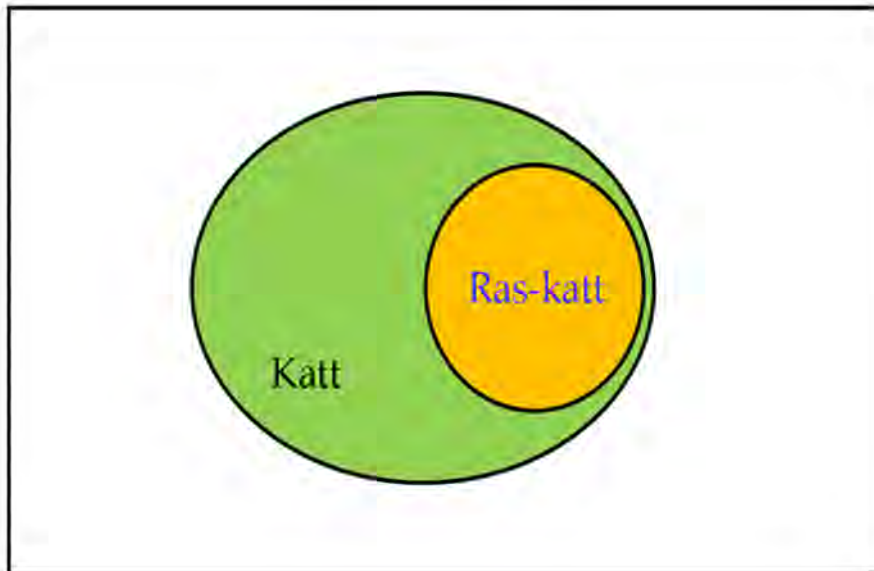
Hur definieras RAS?

- Att vara ras-ren -
vad betyder det?

SVENSKA AKADEMIENS ORDBOK

(2007)

- RAS:
- större grupp av individer hörande till en viss biologisk art, som uppvisar vissa gemensamma biologiska, ärftliga egenskaper, varigenom den skiljer sig från andra grupper av samma art, o. som bildar en på olika sätt fixerad, ofta tämligen obestämt avgränsad enhet inom arten;

- SVERAKS hemsida:
- Begreppet *raskatt* innebär att katten är stambokförd och har en stamtavla (utfärdad av exempelvis SVERAK). Stambokföring av raskatter har förekommit i Sverige sedan mitten av 1940-talet och sedan dess har hundratusentals katter fått stamtavlor utfärdade av SVERAK.
- Katter.ifokus.se:
- Perserkatten är en mycket gammal *ras* men dess ursprung är inte helt känt. Första gången som *kattrasen* nämndes i skrift var på tidigt 1600-tal då italienaren Pietro de la Valle företog omfattande resor i bl.a. Turkiet och Persien (Iran).
- Här förväxlas alltså *typ* och *ras*

Brachycefal

- Anders Retzius, Gustav Retzius, Herman Lundborg m fl
- Skallmätning; mätte skall-index
- "Kortskallar", brachycefala och "långskallar" dolicocefala
- Rasbiologi och rashygien
- **Antropologi**, inte biologi
- Föråldrat, används inte om människor

Brachycefal

- Begreppet används numera för att beskriva skallform hos hund och katt
- Hundar och katter med **mycket kort nos** kallas *brachycefala* p g a kortare skallben
- *Mesocefala* blir då de **ursprungliga katterna**
- *Dolicocefala* – **långnosade** – är t ex collie, dobermann (vilka kattraser kan kallas dolicocefala?)

Rasbiologernas brachycephal grundat på mätning av skall-index för att dela in i raser – små variationer

Brachycefal hos hund och katt innebär avel på defekta gener som kan leda till missbildningar. En avel som tenderar att bli mer och mer extrem – en brachycefal katt kan i princip sakna överkäke – en ren missbildning

Som exempel:

Häxan skulle utan tvekan bedömas som tydligt brachycefal enligt Retzius' regler

– kallar vi henne en brachycefal katt?

Taget från Spexus' hemsida september 2016:

De vanligaste sjukdomsproblemen som ägare till perser/exotic sökte vård för under tiden 1999-2006

- 1) ögonproblem;
- 2) sjukdomar i urinblåsa/urinrör;
- 3) magtarmsjukdomar;
- 4) tumörer

Journal of Feline
Medicine and
Surgery (2009)
11,891-900

Claudia Schlueter et al

www.jfm.sagepub.com/content/11/11/891.com

• **Brachycephalic Feline Noses:
CT and Anatomical Study of
the Relationship between
Head Conformation and the
Nasolacrimal Drainage
System**

- I artikeln beskrivs bl a tårkanalens förlopp hos en mesocefal (inte brachycefal) och förloppet hos en mycket trubbnosig (gravt brachycefal) katt.
- Hos den mesocefala ("naturliga") katten har tårkanalen ett närmast utsträckt och svagt nedåtlutande förlopp.
- Hos den gravt brachycefala katten är utrymmet så trångt, så tårkanalen får ett närmast bisart förlopp, som till stor del är uppåtriktat.
- Jämförelse: Vilken bäck rinner uppåt?

- Naturligtvis kan rinnande ögon orsakas av ett enkelt stopp i tårkanalerna, men....

- många orsaker finns att hitta i den förändrade anatomin

SVERAK (från Spexus' hemsida)

• Rasstandard, ögon• PERSER	• Rasstandard, ögon• EXOTIC
• Huvudet är runt med kort bred nos, kraftig haka och en helt rundad panna. Ansiktet ska ha ett sött, öppet uttryck. De uttrycksfulla ögonen är stora, runda och placerade brett isär. Öronen är små och rundade och sitter brett isär.	• Huvudet är runt med kort bred nos, kraftig haka och en helt rundad panna. Ansiktet ska ha ett sött, öppet uttryck. De uttrycksfulla ögonen är stora, runda och placerade brett isär. Öronen är små och rundade och sitter brett isär.

"De uttrycksfulla ögonen är stora, runda och placerade brett isär"

• Exponeringskeratit	• Black body/Corneasekvester:
• Keratit är en inflammation i hornhinnan och i detta fall är den orsakad av exponering av hornhinnan -antingen har ögonlocken svårt att stängas helt och/eller ögonen är torra; för litet	• Perser är överrepresenterad• samband med herpes?

I trubbnosuppropets kölvatten: vad görs på hundsidan?

Annika Bergström, leg vet, VMD, lektor i kirurgi SLU

Efter trubbnosuppropet sommaren 2015 har ett samarbete mellan SKK, uppfödare och veterinärer dragit igång i syfte att förbättra hälsoläget hos de brakycefala hundraserna.

Ett konkret och viktigt utfall av detta arbete är ett intyg inför avel. Intyget innehåller en identitetsdel, en djurägardel och en besiktningsdel.

Exempel på frågor i djurägardelen är om hunden har behandlats för, eller opererats för, sjukdomar/skador i ögon och luftvägar, och om den är född med kejsarsnitt. I den veterinära delen bedöms bland annat kraniofacial kvot (= grad av kortskallighet), samt andningsfrekvens och andningsmönster i vila och efter belastning.

Intyget håller nu på att utprövas av veterinärer och tanken är att det efter utvärdering ska börja användas mer allmänt under 2017.

Veterinären som utför besiktningen ska vara specialist i hundens och kattens sjukdomar. Avelsintyget kommer initialt att vara frivilligt, men med tiden kommer det att krävas ett godkänt intyg för att kunna registrera valpar hos SKK.

När det gäller brakycefali hos katt vet vi betydligt mindre, men det står klart att det finns gemensamma nämnare med hund, framförallt trånga näsborrar och ögonproblem. Samverkan mellan veterinärer och kattuppfödare är mycket viktigt för att komma tillrätta med problemen.

Redan idag kan uppfödare börja jobba med att få bort trånga näsborrar. Det är svårare att åtgärda dessa kirurgiskt med gott resultat hos katt jämfört med hund.

I trubbnosuppropets kölvatten:

-Vad görs på hundsidan?

Annika Bergström

- Diplomat ECVS 2009
- VMD 2009
- Lektor i kirurgi
- Institutionen för kliniska vetenskaper & Universitetssjukhus, SLU, Uppsala

Har brakycefala katter besvär?

Flat Feline Faces: Is Brachycephaly Associated with Respiratory Abnormalities in the Domestic Cat (*Felis catus*)?

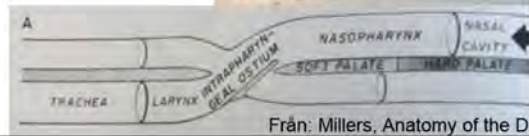
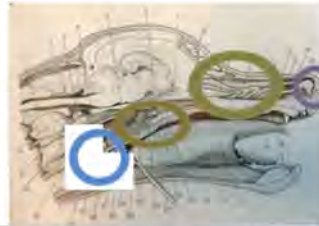
Mark J Farnworth¹, Ruoning Chen², Rowena M. A. Packer³, Sarah M. A. Caney⁴, Danielle A. Gunn-Moore^{2*}, PLOS ONE
DOI:10.1371/journal.pone.0161777

BOAS =
Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome

Vilka strukturer påverkar andningen vid "BOAS" (brakycefalt, obstruktivt luftvägs syndrom)

- Skallens längd
- Näshålan blir mindre med kort skalle
- Näsborrhårna, näshålan
- Mjukdelarna i svalget
- Mjuka gommen, tungan
- Larynx
- Luftstrupe

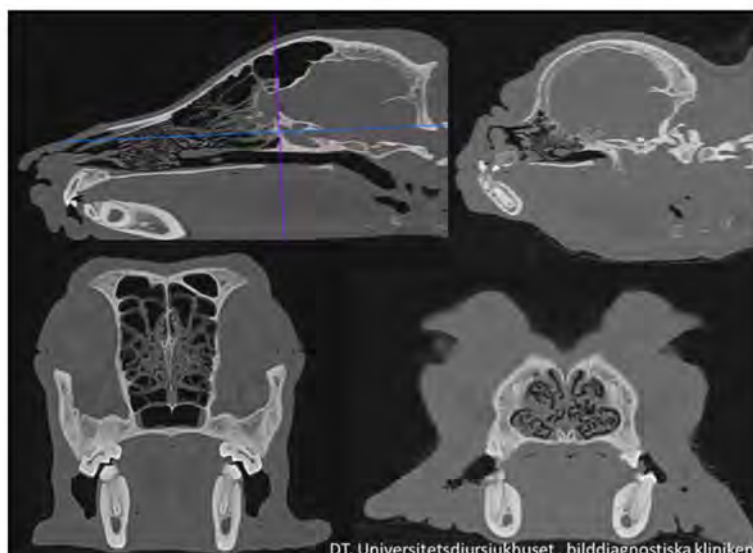
Från: Millers, Anatomy of the Dog

Näshålans uppgifter

- Att fukta luften och skydda mot bakterier, virus och uttorkning
- Att skydda lungorna mot temperaturskillnader
- Luften bör därför huvudsakligen gå via näshålan
- Att känna doft

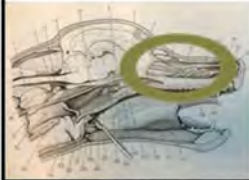
DT, Universitetsdjursjukhuset, bilddiagnostiska kliniken

DT, Universitetsdjursjukhuset, bilddiagnostiska kliniken

Vad orsakar en för trång näshåla

- Mindre luft till nedre luftvägarna
- Ökad tryck i varje andetag
- Ökad risk för infektioner/inflammationer
- Mer öppen mun andning
- Missljud

DT, Universitetsdjursjukhuset , bilddiagnostiska kliniken

Vad kan hända med en hund som lider av BOAS?

- Missljud från andningsvägarna
- Syrebrist - kollaps - plötslig död
- Värmeslag
- Ökad risk för infektion i luftvägarna
- Mag-tarm problem

Annika Bergström

Vad görs på hundsidan

- Valpintyg (SKK)
- Avelsintyg (SKK)
- Utbildning av domare (SKK)
- Information/utbildningar
- Kongress i februari 2016 (SKK)
- Konferens om en vecka (VeTa-bolaget)

Varför ett intyg inför avel?

- Projekt påbörjat tillsammans med engelska bulldoggklubben
- Internationell fråga – många länder har infört och kommer att införa
- Veterinära uppropet – efterfrågad åtgärd

Hur ser intyget ut?

1. Identitetsdel
2. Djurägardel med underskrift
3. Besiktningsdel
4. Veterinärens underskrift
5. Anvisningar

Anvisningar

Instruktioner om hur fylla i,
vad titta efter

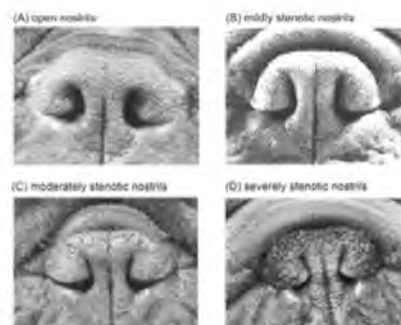
Syftar till att

- underlätta
- likrikta bedömning

Veterinärens del

UPPGIFTER OM HUNDEN			
Slut:	Ras/Nummer:	Födelseår:	Sex: ☐ Han ☐ Tik
Färg:	IC-nummer:		
FÖRHÅLLANDE VID UNDERSÖKNINGSTILFÄLLET			
Första gången, besöks vid återbesök:	Omgivningstemperatur:	Kroppstemperatur:	☐ Bristad eller skadad till fötterna

4. Skalle och munhåla

Näsborrar:

- ☐ Normalt utformade
- ☐ Lindrigt knipna
- ☐ Måttligt knipna
- ☐ Kraftigt knipna

Kraniofacial kvot (grad av kortskallighet):

B-C/A-B = (se anvisningar)

- ☐ Annan avvikelse, beskriv nedan
- ☐ Ja

Skalle/munhåla

- Packer, R. M., Hendricks, A., & Burn, C. C. (2015). Impact of facial conformation on canine health: corneal ulceration. *PloS one*, 10(5), e0123827.

4. Skalle och munhåla

Näsborrar:

- ☐ Normalt utformade
- ☐ Lindrigt knipna
- ☐ Måttligt knipna
- ☐ Kraftigt knipna

Kraniofacial kvot (grad av kortskallighet):

B-C/A-B = (se anvisningar)

- ☐ Annan avvikelse, beskriv nedan
- ☐ Ua

Respiration i vila

5. Respirationsorgan

Auskultation ska utföras på övre och nedre respirationsorgan

Andningsfrekvens

- ☐ Andas huvudsakligen med stängd mun
- ☐ Andas huvudsakligen med öppen mun
- ☐ Inspiratorisk dyspné
- ☐ Expiratorisk dyspné
- ☐ Kraftigt uppdragna mungipor
- ☐ Nickande rörelser
- ☐ Indraget förbröst/flank
- ☐ Cyanos
- ☐ Annat, beskriv nedan
- ☐ Andningsmissljud övre luftvägar
- ☐ Andningsmissljud nedre luftvägar, beskriv art, grad och lokalisering nedan
- ☐ Annan avvikelse, beskriv nedan
- ☐ Ua

6. Cirkulationsorgan

Auskultation ska utföras

Hjärtfrekvens

- ☐ Avvikelse auskultation, beskriv nedan
- ☐ Ua

7. Ögon och ogonlock

- ☐ Avvikelse, beskriv nedan
- ☐ Ua

8. Hud

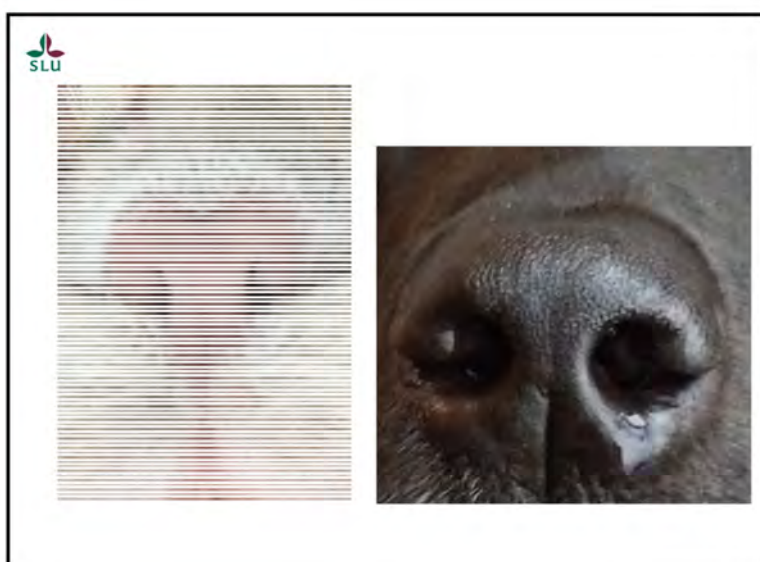
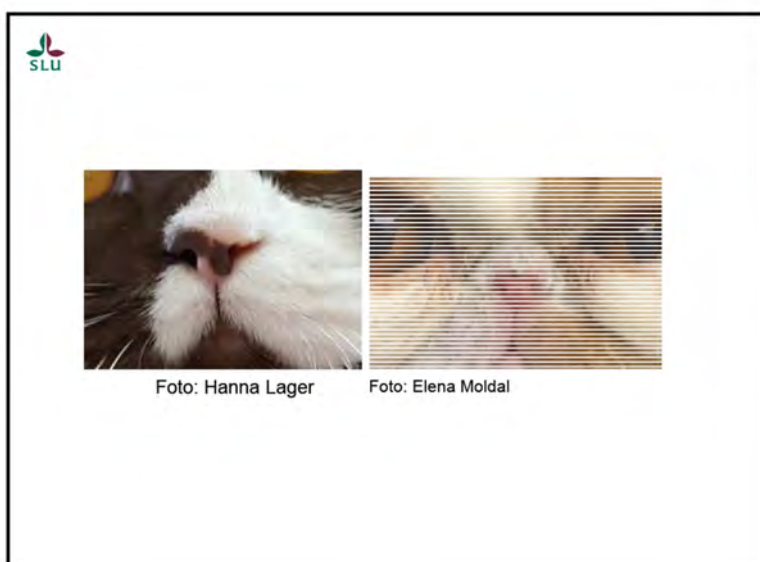
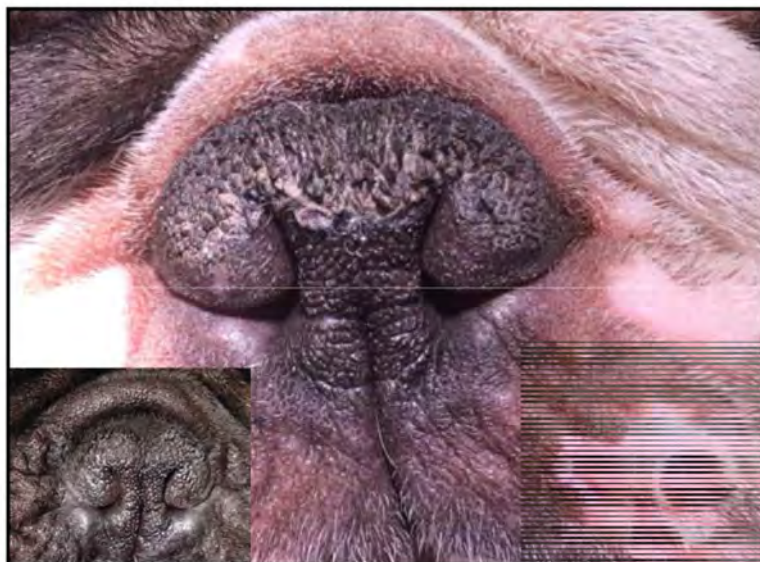
- ☐ Avvikelse, beskriv nedan
- ☐ Ua

9. Belastningstest (utför provokation enligt anvisningar)

Mät kroppstemperatur och bedöm respirations- och cirkulationsorgan efter 3 minuters vila.

Vid behov, ange förhållanden av betydelse för bedömningen av testet nedan.

- Kroppstemperatur
- ☐ Kroppstemperatur ej tagen

Vad har hänt?

Intyget framtaget
Två veterinärer besiktigat hundar på prov
Ska provas i en större grupp veterinärer

UTVÄRDERAS

Vad registrera?

Vad påverka avel?

...och sedan?

- Börja användas vid årsskiftet
- Frivilligt initialt
- Med tiden krav för registrering av valpar
- Registreras centralt hos SKK

Veterinären ska vara specialist i hundens och kattens sjukdomar

Mål inom veterinärkåren

- Att veterinärkåren gemensamt ska ha så likartade rekommendationer som möjligt till uppfödare/djurägare när det gäller
 - Besiktningsbedömning
 - Behov av behandling

Samverkan mellan veterinärer och hund/kattuppfödare viktigt!

Kattens problem vid brakycefali liknar mycket hundens.

Vad jag tror man skall fokusera på när det gäller BOAS katter

- Har ofta trånga nosborrar.
- Kan ha lång mjuk gom
 - Bedömning innan avel kan hjälpa till att välja mest lämpade individerna
- Kan ha framfallande conchor (näshålan)
- Har ofta problem med ögonen/tårkanalerna

Paneldebatt

I paneldebatten deltog Annika Bergström, Eva Hertil, Malin Sundqvist, Malin Demervall, Anna Börje (hälsoledamot i SVERAKs styrelse) samt Susanna Hermansson (perseruppfödare och ledamot i Spexus' hälsokommitté). Moderator var Anna-Lena Berg.

SVERAKs roll i hälsoarbetet

Anna Börje inledde med att beskriva SVERAKs roll i hälsoarbetet. Policyn är att SVERAK gärna hjälper till, men vill att initiativet ska komma från uppfödarna. Anna tyckte att denna workshop var ett mycket bra initiativ för att se till att uppfödare och veterinärer kan diskutera med varandra och komma fram till en gemensam syn på sund avel för friska katter. Hon berättade om olika hälsoprogram inom SVERAK, där sjukdomar med tiden avlats bort, till exempel PRA där så gott som inga sjuka individer föds, utan enbart bärare. Det gäller dock att inte slå ut för många djur ur aveln på en gång, för vi behöver en fungerande avelsbas.

Veterinärers attityd till kortnosiga katter

En perseruppfödare i auditoriet tog upp bemötandet och attityden från veterinärer gentemot perser/exotic och deras ägare. Hon upplevde att man som perserägare ofta får höra uttalanden i stil med "perser kan inte andas, de är osunda." Malin Demervall och Susanna Hermansson från Spexus berättade att de hade blivit kontaktade av andra uppfödare med liknande erfarenheter. Bland annat hade flera varit med om att veterinären skrivit in generella kommentarer om att brakycefali kan ge andningsproblem på besiktningsintyg för perser, trots att den aktuella katten befunnits utan anmärkning vid besiktningen. Det fanns även exempel på kattungespekulanter som avbokat köp för att de blivit avskräckta av veterinärens anteckningar. Dessa upplevelser skapar en klyfta mellan veterinärer och uppfödare som inte gagnar samarbete i viktiga hälsofrågor.

Annika Bergström: Det finns inget generellt förhållningssätt här utan veterinärer är olika och det är individuellt hur man agerar. Veterinärer har lagar att rätta sig efter. Ett djur ska kunna andas, föröka sig, leva och bete sig normalt. Det är ett rättesnöre att gå efter. Vad är acceptabelt? Och var ska vi sätta gränser?

Eva Hertil: Det ni tar upp nu känner jag inte igen. Tråkigt att höra. Det gäller att ha en god kommunikation mellan veterinär och djurägare. Man ska inte sticka under stol med de problem som är förknippade med brakycefali. Det är viktigt att diskutera varför!

Malin Demervall: Alla håller med att veterinären ska skriva anmärkningar om de problem som finns, t ex andningsproblem om katten har det och om katten kniper med ögonen. Men flera har fått kommentarer där veterinärer har antagit att katten ska få problem i framtiden, bara för att det är en perser. Är det verkligen rätt? Ett besiktningsintyg ska väl visa aktuell hälsa och ingenting annat?

Eva Hertil: Som veterinär ska jag inte behöva kunna rasstandarden. Jag ska utgå från det jag ser och kommentera det. Jag ska kunna skriva ”kort nos”, till exempel.

Anna-Lena Berg: Gäller det bara brakycefali? Hur är det med andra defekter? Skriver ni ”korta ben” på en tax, eller ”skrynkelig hud” på en sphynx? Var går gränsen?

Eva Hertil: Vi måste tänka om och börja beskriva det vi ser, oavsett vilken ras eller art det än är!

Kort nos – roten till det onda?

Det blev en hel del diskussion kring hur aveln för en sund perser/exotic ska bedrivas. Från att ha varit en av de största raserna har persern minskat i popularitet i Sverige och avelsbasen har minskat.

En uppfödare i auditoriet framförde farhågor för att en alltför hård gallring av avelsdjur kan leda till en för snäv avelsbas, vilket i sin tur kan leda till att andra genetiska problem än de som är förknippade med brakycefali kan få fäste i populationen.

Annika Bergström: Det gäller att hitta en medelväg här och att arbeta långsiktigt med aveln. Det är sorgligt att behöva träffa ledsna djurägare som har ett djur som lider på grund av genetiska defekter. I vissa fall, om det inte går på annat sätt, får man kanske överväga att sluta avla på en del raser.

Uppfödare i auditoriet: Finns det på hundsidan något krav på kastrering efter att en hund genomgått operation av svalg/nos?

Annika Bergström: Inget krav men det rekommenderas. Å andra sidan kan kastrering orsaka övervikt som i sin tur kan förvärra BOAS.

Malin Sundqvist: Avelsbasen för perser/exotic i Sverige är tillräckligt stor för att man utan problem ska kunna selektera bort individer med trånga näsborrar och/eller lång mjuk gom. Om man avlar efter standarden får inte katterna dessa problem. Det är viktigt att uppfödare samarbetar, och att man inte tillämpar tidig kastrering i för stor utsträckning.

Anna Börje: Vad anser SPEXUS vara problemet hos brakycefala katter?

Malin Demervall: Trånga näsborrar och ögonproblem. Men inte problem med att föda, som man ju ser på hundsidan.

Anna-Lena Berg: Hänger inte en del av problemen hos brakycefala hundar ihop med att de har ett brett nackparti och på grund av det är trånga i svalget?

Annika Bergström: Nackbredden är till viss del korrelerad med BOAS, bland annat hos fransk bulldog och mops.

Susanna Hermansson: Det går inte att jämföra hund och katt vad gäller brakycefali. Perser/exotic kan ha nasala missljud och knipta näsborrar, samt överproduktion av tårvätska. Men inga missljud från lungorna.

Eva Hertil: Katter med allvarliga ögonproblem, och problem med luftvägarna, finns endast i brakycefala raser. Är det etiskt försvarbart att fortsätta avla fram dem? Det är de korta nosarna som är huvudproblemet som behöver åtgärdas.

Anna-Lena Berg: Det finns även långnästa katter som har rinnande ögon, liksom det finns katter som har kort bred nos med öppna näsborrar som inte har problem med ögon eller andning. Kan vi avla på dem eller menar ni att vi inte alls ska avla på brakycefala katter?

Annika Bergström: Katter med bred nos och öppna näsborrar har sannolikt bättre förutsättning att kunna andas bra än de med smala nosar, där näsborrarna är knipta. Just näsborrarna är ett område där ni uppfödare redan nu kan ta krafttag för att komma bort från den smala, knipta formen som orsakar andningsproblem. Men man ska komma ihåg att anatomin innanför nospiegeln också är viktig och den kan man bara studera med specialtekniker som CT scan.

Kattdomare Elisabeth Raab i auditoriet: Jag har varit med sedan 1980-talet och minns dåtidens långnästa perser som hade stora gråtlinjer och rann konstant från ögonen. Enligt min uppfattning har persern på det hela taget blivit sundare, trots den kortare nosen.

Hur vet man om katten har andningsproblem?

Panelen fick frågor från auditoriet om hur man kan se på en katt att den har andningsproblem. Det är inte alltid så lätt att upptäcka, eftersom katter är experter på att dölja svagheter och sjukdom. De drar sig undan och undviker ansträngningar, till skillnad från hundar. Veterinärerna i panelen tipsade om att titta på andningsmönstret (ökad frekvens, bukandning), samt näsborrarna som ibland dras in synligt när katten jobbar mer för att få in luft. Det gäller att försöka hitta sätt att bedöma andning och värmereglering hos en katt vid belastning, till exempel genom att leka med vippra.

Rinnande ögon: vad beror det på?

Susanna Hermansson tog upp frågan om virusinfektioners roll i uppkomsten av rinnande ögon. Hon tycker sig ha märkt att kattungar ofta får problem med rinnande ögon efter vaccination. Kan det bero på vaccinet som används?

Annika Bergström: Vaccinet mot herpesdelen i kattsnuva är levande försvagat och det innebär att kattungen vid vaccination får en (lindrig) infektion. Om det då är fråga om en brakycefal katt som har felaktigt vinklad tårkanal, eller veckbildning vid ögat som täpper till tårkanalen, har den sämre förutsättningar än en katt med normal tårkanal att göra sig av med infektionen i ögat. Sedan är det förstås multifaktoriellt också, svårt att veta om det handlar enbart om anatomi eller dåligt immunförsvar.

Malin Demervall: Om det är tårkanalernas anatomi som ligger bakom problemet med rinnande ögon, går det verkligen att avla bort i så fall?

Eva Hertil: Vi har avlat fram – då kan vi också avla bort. I min värld är det inte försvarbart att fortsätta avla på katter där hela skallen är omgjord. Kanske ska man avla in en annan ras?!

Mer forskning behövs!

Alla i panelen var eniga om att det behövs mer forskning om brakycefali hos katt och dess konsekvenser för hälsan. Frågan är vem som ska utföra studierna, och hur de ska finansieras? De mera avancerade mätningar som gjorts på hund (t ex med CT scan) kräver sedering, etiskt tillstånd osv. Ett mera realistiskt projekt skulle kunna vara att göra en kartläggning av graden av brakycefali hos perser/exotic i Sverige, genom en enklare form av yttre besiktning som kan göras på ett vaket djur. Annika Bergström hade en idé om detta och lovade att återkomma med ett förslag.

*Paneldebatt från vänster: Moderator Anna-Lena Berg, Anna Börje, Malin Sundqvist, Eva Hertil, Annika Bergström, Malin Demervall (skynd) och Susanna Hermansson
Foto Joakim Ekström*

Workshopens huvudbudskap

* *Kommunikation*: vi behöver ha en öppen dialog och kommunikation mellan uppfödare, domare och veterinärer.

* *Ansvar*: det är uppfödarna som ansvarar för att avla på friska, sunda djur men även domare och veterinärer har ett ansvar. Domare ska inte premiera osunda djur och veterinärer ska ge sakliga råd och upplysningar, utan att hemfalla åt "hetsjakt" på perser/exotic.

* *Forskning*: vi behöver ta reda på mer om brakycefali hos katt. Även om katt och hund skiljer sig åt kan man ta hjälp av de resultat som kommit fram på hundsidan.

* *Avel*: använd friska djur utan andningsproblem eller små trånga näsborrar. Önskvärt: släta ansikten utan veck och trånga tårkanaler, samt en bred nos med öppna näsborrar.

* *Det viktigaste*: att vi alla - kattägare, uppfödare, domare och veterinärer - jobbar åt samma håll, att vi tillsammans tar tag i de problem som finns och ser till att lösa dem. Vi vill alla att de perser/exotic som föds i Sverige ska vara sunda, friska djur som mår bra och får ett långt, härligt kattliv till glädje för sina människor.

Stort TACK till alla som medverkat i arbetet med workshopen!
Föreläsningarna och diskussionerna har varit otroligt konstruktiva och värdefulla som utgångspunkt för det fortsatta arbetet.
Vi kommer nu att jobba vidare med de tankar och idéer som kommit fram för att inom en snar framtid få till stånd en policy för sund perser/exotic avel.

Malin Demervall
SPEXUS

Anna-Lena Berg
PK

Deltagare vid SPEXUS och PKs Workshop om Brakycfali 24 September 2016

Elisabeth Raab Alvarsson

Anita Holmström

Margareta Backhurst

Kajsa Höök

Anna-Lena Berg

Waylett Jonsson

Annika Bergström

Annalena Karlsson

Charlotta Bjerketorp

Kent Larsson

Monica Bäck

Monica Liljegren

Anna Börje

Monica Nilsson

Lena Böörs

Jessica Nordin Pettersson

Anna Carlsson

Eva Nordström

Malin Demervall

Carina Rosberg

Joakim Ekström

Margareta Rosberg

Elisabeth Engström

Marie Ryding

Eva Falck

Mikael Sandberg

Mafalda Gruvaeus

Anna-Karin Stafflin

Britt-Inger Hallberg

Unn Strömberg

Susanna Hermansson

Malin Sundqvist

Eva Hertil

**Vi vill rikta ett stort tack till alla medverkande i denna workshop:
deltagare, föreläsare samt SPEXUS och PKs styrelser.**

**Vi vill också tacka den förra rasringen för Perser och Exotic som donerat pengar till
detta samt Royal Canin som donerade goodiebags till alla deltagare!**

Malin Demervall & Anna-Lena Berg

Foto Joakim Ekström

Foto Malin Demervall

Om Perserkatten

Perserkatten är en ideell förening och är ansluten till Sveriges Kattklubbars Riksförbund, SVERAK

Klubbens syfte är att:

- * genom klubbverksamheten öka intresset för kattens status i samhället
- * aktivt motverka missförhållanden inom katthållning samt djurplågeri
- * kontinuerligt skapa goda förutsättningar för katten, kattägaren och kattsporten
 - * arbeta för en främjande utveckling av raskattaveln
 - * verka för id-märkning av alla katter

www.perserkatten.se

Om SPEXUS

SPEXUS är en klubb för alla som älskar raserna perser och exotic.

Målet med SPEXUS är:

- * Sprida information om raserna perser och exotic
- * Verka för ett ökat intresse för raserna perser och exotic
- * Verka för ett ökat samarbete mellan uppfödare
- * Tillhandaha lättillgänglig information om uppfödare av perser & exotic
- * Förmedla kattungar, utlåning av hanar och omplaceringar
- * Propagera för sunt avelsarbete
- * Verka för en god hälsostatus hos perser och exotic

www.spexus.se

Perser
en social, fridfull och
mycket tillgiven katt

Persian – Kitten & Adult

Helfoder för Perser.

Kitten Persian för Perserkattungar från 4 till 12 månader. Fodret har en unik sammansättning med ytterst lättsmälta proteiner som minskar mängden jäsbara rester i tarmen.

Adult Persian för Perserkatter från 12 månader. Bevarar den vackra långa pälsen, minskar uppkomsten av hårbollar och har hög matsmältningssäkerhet.

Medlem i vår Breeder Club? Besök vår hemsida och läs mer.